

ת"פ 18941/07/12 - מדינת ישראל נגד דוד מורגנשטרן, דבי אנרגיה והובלה בע"מ

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 18941-07-12 רשות המיסים-מע"מ: היחידה
המשפטית לתיקים מיוחדים נ' מורגנשטרן ואח'
לפני כבוד השופטת יהודית אמסטרדם

13.2.2017

המאשימה

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ליאת גולדשטיין שוורץ, עו"ד מאור סבג, ועו"ד
אורי שפיגל

נ ג ד
הנאשמים

1. דוד מורגנשטרן
2. דבי אנרגיה והובלה בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד אביגדור פלדמן

גזר - דין

(הפרטים בדבר מצבו הרפואי של נאשם 1 המופיעים בסעיפים 20, 23, 24, 30 - שלוש שורות מהסוף, 35 -
שורה ראשונה וסעיף 36 שורות 29-24 - אסורים בפרסום מחמת צנעת הפרט).

א. פתח דבר

1. נאשם 1 (להלן: "הנאשם") היה בעליה ומנהלה של נאשמת 2 (להלן: "הנאשמת"), ומחודש פברואר
2010 גם מנהלה ובעליה של חב' "יניב חברה לאנרגיה" (להלן: "יניב אנרגיה").
2. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בכך שפעל ביחד עם יניב קנרש (להלן: "יניב") ועם אחרים על
מנת להונות את רשויות המס ולהתחמק מתשלומי עתק למע"מ ולמס הכנסה תוך ביצוע עבירות על חוק
איסור הלבנת הון.
3. בתקופה שבין מרץ-מאי 2011 הוציאו הנאשם ונאשמת 2 (להלן: "הנאשמים") ביחד עם יניב חשבוניות
מס פיקטיביות לחברת אוסקר אנרגיה בע"מ (להלן: "אוסקר אנרגיה"), בסכום של 515,620,819 ₪,
וניכו את סכום החשבוניות הנ"ל מהדו"חות התקופתיים שהגישו למע"מ, ובכך סייעו ליניב ולחברת
אוסקר אנרגיה להתחמק בנסיבות מחמירות מתשלום מע"מ בסכום של 71,120,113 ₪. (אישום
ראשון).
4. בתקופה שבין ינואר-פברואר 2011 הוציאו הנאשמים יניב ואוסקר שש חשבוניות פיקטיביות של חברת

יניב אנרגיה לחברת אוסקר אנרגיה בסכום של 91,503,848 ₪ והתחמקו מתשלום למס הכנסה על הסכום הנ"ל, וכן ניכו את המע"מ בסך 12,662,660 ₪ מהדו"חות התקופתיים שהגישו למע"מ. (אישום שני).

5. בנוסף, בתקופה שבין ינואר-פברואר 2011 הוציאו הנאשם ויניב שמונה חשבוניות מס פיקטיביות לחברת יניב אנרגיה בסכום של 132,202,253 ₪, התחמקו מתשלום מס הכנסה על הסכום הנ"ל, וניכו את המע"מ בסך 18,234,793 ₪ מהדו"חות התקופתיים שהגישו למע"מ. (אישום שלישי).

6. זאת ועוד. בתקופה שבין יוני 2011 - פברואר 2012 הוציא הנאשם 40 חשבוניות מס על שם הנאשמת לחברת יניב אנרגיה לישראל בסכום של 391,589,560 ₪.

יניב וחברת אנרגיה לישראל התחמקו מתשלום למס הכנסה על הסכום הנ"ל, וניכו החשבוניות הנ"ל בדו"חות התקופתיים שהגישו למנהל מע"מ בסך 54,012,353 ₪. (אישום רביעי).

7. יניב וחברת אנרגיה לישראל משכו 329 המחאות על שם הנאשמת לחברת יניב אנרגיה לישראל, הנחזות להיות תשלום בגין החשבוניות הפיקטיביות בסכום של 37,316,220 ₪, והנאשם ניכה ההמחאות הנ"ל והחזיר ליניב הכספים שהתקבלו מניכיון ההמחאות, וזאת במטרה להסוות את מקור הרכוש האסור, בעלי הזכויות בו ותנועותיו. (אישום חמישי).

8. הנאשם אף הוציא 16 חשבוניות לעוסקים שונים בגין עסקאות דלק שביצע יניב, וסייע לו להתחמק מתשלום מס הכנסה בסכום של 29,452,038 ₪, ומע"מ בסך 4,062,350 ₪. (אישום שישי).

9. בתקופה שבין ינואר 2011 - אפריל 2012 הוציאו הנאשמים חשבוניות עסקאות בדלק על סך 29,452,038 ₪ וניכו חשבוניות מס על שם חברת עוטה אור תשתיות הובלה בע"מ בסכום כולל של 1,319,776,180 ₪ כשסכום המע"מ ממנו התחמקו הסתכם בסך 182,036,713 ₪.

הנאשמים רשמו בספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת את החשבוניות הפיקטיביות כאילו היו עסקאות אמת, התחמקו מתשלום המע"מ שצויין לעיל, והכינו ספרי הנהלת חשבונות או רשומות כוזבים כדי להתחמק מתשלום מס הכנסה ומע"מ. (אישום שביעי).

ב. טיעוני ב"כ המאשימה:

10. ב"כ המאשימה עתר לבית המשפט לקבוע כי מתחם הענישה הראוי לעבירות שבהן הורשע הנאשם הוא עונש מאסר בין 11 ל-16 שנים, אך בהתחשב בנסיבותיו האישיות, להטיל עליו עונש מאסר בין 12 ל-13 שנים בצד קנס משמעותי, מאסר על תנאי וחילוט רכוש שנתפס ברשותו.

ב"כ המאשימה הדגיש את הסכומים חסרי התקדים שנגזלו מהקופה הציבורית המגיעים לסך של 342 מיליון ₪, וכן את סכומי מס ההכנסה שהסתכמו בסך של 2.4 מיליארד ₪.

11. עוד לטענת ב"כ המאשימה, נוכח חומרת המעשים יש להעדיף את ההרתעה והאינטרס הציבורי על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, אשר ביצע את עבירות המס תוך התנהלות שיטתית של שגרת יומו, כשהוא משתף פעולה עם אחרים במסגרת תכנית עבריינית רחבת היקף שתכליתה גניבת הקופה הציבורית.

12. ב"כ המאשימה הפנה את בית המשפט לגזרי דין שניתנו בפרשה הקרויה "אנרגיה מתחדשת", כששותפיו של הנאשם נדונו לעונשי מאסר שונים, וחלקם מכבידים.

לדבריו, אין ללמוד גזירה שווה מגזר הדין שניתן בעניינו של יוסף לטין, אשר נדון ל-30 חודשי מאסר בלבד על ידי בית המשפט לערעורים (שהחמיר עונש שהוטל על-ידי בית המשפט קמא שגזר עליו 3 חודשים בלבד), שכן סכום מס ההכנסה ממנו התחמק לטין הסתכם ב- 1.3 מיליארד ₪ ובעניינו - 2.4 מיליארד ₪, וכך גם בהתאמה סכומי מע"מ נמוכים יותר בעניינו של לטין, בנוסף לכך, יוסף לטין לא הורשע בביצוע עבירה של הלבנת הון.

ובעיקר, בית המשפט לערעורים התחשב במצבו הנפשי הקשה של לטין, בהיותו סכיזופרן פרנואיד שניסה לבצע בעבר ניסיון אובדני, הוא חסר אמצעים ומסוכן לעצמו. בנוסף, לטין

הודה בביצוע העבירות, ובית המשפט לערעורים קבע שמתחם העונש הראוי בגין העבירות הוא בין 10 ל- 15 שנים, אלא שלא מיצה עמו הדין, כאמור, עקב מצבו הנפשי הקשה.

טיעוני ב"כ הנאשם:

ג.

13. ב"כ הנאשם עתר לבית המשפט לנהוג על-פי ע.פ. 4456/14 לופליאנסקי נ' מ"י (פורסם במאגרים, 29.12.15) ולא להטיל על מרשו כל עונש של מאסר בפועל, שכן לטענתו של הנאשם, שליחתו למאסר עלולה לחרוץ את גורלו למוות.

בהפנותו לדו"ח הסנגוריה הציבורית בענין תנאי מעצר ומאסר במתקני הכליאה של שב"ס ודו"ח מבקר המדינה והדגיש הסנגור המלומד את הסיכון לחייו של הנאשם - אם יאסר. לטענתו, מרשו לא היה הוגה המזימה והעברין העיקרי והדומיננטי בתוכנית העבריינית של הפצת החשבוניות הכוזבות וגביית כספי המע"מ, והפעילים בחבורה היו יניב ואוסקר.

באשר לגזר הדין שהוטל על אוסקר - 6 שנות מאסר, ציין ב"כ הנאשם כי בית המשפט קבע מתחם ענישה של 5-10 שנים, וזאת נוכח מעמדו של האחרון שהיה גבוה ודומיננטי יותר מזה של הנאשם.

לתימוכין בטענתו, הפנה הסנגור לדברי ב"כ המאשימה בהליך המעצר של אברהם אוסקר, שם נטען כי **"יש פה שני אנשים שהם מפעילים... שני האנשים האחד זה אוסקר והשני זה יניב, ניהלו את כל העניין."** (שם, שורות 23-24).

וכן **"עוד אדם שהופעל על ידי יניב זה מורגנשטרן"**. (שם, עמ' 8 שורות 21-28).

14. אליבא דב"כ הנאשם, רווחיו של מרשו הסתכמו בסך של 1.5 מיליון ₪ בלבד (בסכום זה הוא הודה במהלך עדותו), בעוד שאחרים נהנו מסכומי עתק שנגבו מהקופה הציבורית.

עוד לדבריו, יש לקזז מהסכום הנ"ל של 1.5 מיליון ₪ גם הוצאות שהיו לנאשם (דמי פריטה בצ'ינג'ים והוצאות לעובד), כך שהרווח שנותר בכיסו הסתכם בסכום מצומצם של כ-115,000 ₪.

15. עוד עתר ב"כ הנאשם שלא להטיל על מרשו קנס, שכן הלה לדבריו, חסר כל, והטלת קנס שלא יהא בכוחו לשלם משמעה עבורו מאסר בפועל.

ב"כ ההגנה הודיע יחד עם זאת, כי אין הם מתנגדים לחילוט הסכום שנתפס ברשותו של הנאשם: סך 13,000 ₪ ורכב המרצדס הרשום על שם אמו, רכב אשר היה בשימוש של הנאשם.

16. ב"כ הנאשם אף הפנה לתזכיר חוק מטעם משרד המשפטים לתיקון חוק העונשין (הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה - תיקונים שונים) תשע"ו-2015 (טל/10), המציע הוספת סעיף 140א, שלונו:

"נסיבות חריגות שאינן קשורות לביצוע העבירה", ומקנה לבית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם "כדי למנוע עיוות דין".

וכן הוראת החוק המציינת כי:

"הפגיעה של העונש בנאשם בשל מצבו הבריאותי החריג או גילו המתקדם עשויה להיות קשה במיוחד."

עיקר טיעונו הקדיש ב"כ הנאשם למצבו הרפואי של מרשו, שיידון בפרק נפרד.

ראיות לעונש מטעם ההגנה:

ד.

17. שכניו של הנאשם - עו"ד מרדכי אייזנברג ועקיבא בריאלנט תיארו את הנאשם כאדם שעיסוקו בחסד, גם כאשר היה חסר-כל, וציינו כי הלה התנדב למד"א ולמשמר האזרחי בשכונה בה הוא גר.

ממכתבה של העמותה "אגודת רפואה לחיים" עולה כי הנאשם נמנה על בכירי המתנדבים, ופועל במסירות רבה, וכן שימש חובש בכיר באגודת "הצלה". כמו כן הוא משמש כמתנדב שנים רבות ב"הקו הוא אחד" למען ילדים חולים (טל/7).

בנו של הנאשם, מר יהודה מורגנשטרן תיאר את אביו כעושה מצוות המקפיד על מתן בסתר. לדבריו, הטלת ענישה של מאסר בפועל על האב תגרום נזק לכל בני המשפחה.

אשתו של הנאשם, גב' בתיה מורגנשטרן הרחיבה הדיבור על מחלותיו וסבלו של בעלה וטענה, כי אלו גרמו לו להפוך ל"שבר כלי".

דוח מבקר המדינה (טל/11)

ה.

18. ב"כ הנאשם הפנה את בית המשפט לדו"ח מבקר המדינה אשר בדק את המערך הרפואי לטיפול בכלואים בחודשים מרץ-אוגוסט 2014, ומצא כי התנאים הפיסיים באגף החולים והקשישים שבכלא "מעשייה" אינם מתאימים, ובכלא צלמון עקב ריבוי החולים הכרוניים קיימת יכולת מוגבלת לתת שירות רפואי הולם.

עוד על-פי הדו"ח, התקינה של החובשים הרפואיים נמוכה יחסית למספר הכלואים.

על אף פקודות הנציבות עצור אינו נבדק על ידי רופא תוך 48 שעות מקבלתו למתקן הכליאה.

כמו-כן, נמצאו ליקויים בתשתיות הפיסיות של מבני המרפאות, בתחזוקתם והנגישות אליהם.

ברם, מינואר 2005 סונף המר"ש לבית החולים אסף הרופא, ובדיקות מעבדות קליניות נשלחות למרכז הרפואי אסף הרופא בשנת 2013, לאחר כניסתו לתפקיד של הקרפ"ר הנוכחי, הוחל בהטמעת שינויים במערך הרפואי והתקבלו המלצות ועדות מקצועיות. רופאים מומחים מהמרכז הרפואי נותנים יעוץ לרופאי המר"ש בתחום הרפואה הפנימית, הכירורגית והאורתופדית. כמו כן, למר"ש מגיעים רופאים מומחים המבצעים בדיקות. בשנת 2013 בוצעו 3,100 בדיקות בתחום האורולוגיה, האורתופדיה, אף אוזן גרון, גסטרולוגיה, כירורגיה, נירולוגיה, עיניים וקרדיולוגיה.

מאוקטובר 2013 נשלחו בדיקות קליניות במעבדות מר"ש למרכז הרפואי אסף הרופא.

ו. דו"ח הסנגוריה הציבורית על תנאי המעצר והמאסר במתקני הכליאה של שב"ס בשנים 2013-2014 (טל/12):

19. מהדו"ח עולה כי אלפי האסירים והעצורים שוהים בתנאי צפיפות קשים, תחושת חום ומחנק, ותנאי היגיינה ותברואה ירודים, וכן קיים עומס רב על המתקן ורשימת ההמתנה לרופאים בתחומי התמחות מסוימים או לניתוחים היא ארוכה.

כלואים רבים נלקחים לבתי חולים מחוץ לכלא לצורך ביצוע בדיקות, והדבר כרוך בסבל לכלואים בקשר לתנאי ההובלה עד כדי נכונות לוותר על טיפולים.

כלואים התלוננו על טיב הטיפול הרפואי שניתן להם, או שלא קיבלו התרופה המתאימה למצבם הבריאותי, על אף המלצות רופאים מומחים.

כמו כן, עלתה טענה בדבר כמות אוכל קטנה ובלתי מספקת וכן הלינו על איכות המזון, כלואים האמורים לקבל מזון מיוחד אינם מקבלים אותו ונאלצים לאכול מזון שאינו מתאים לתפריט המומלץ עבורם.

יחד עם זאת, עורכי הדו"ח מציינים כי בעקבות דוחות קודמים, שהוציאה הסנגוריה הציבורית, ניכר שיפור מסוים בתנאי המחיה בחלק מהמתקנים וכן "התרשמנו מאוד מן הרצינות בה התיחס שב"ס לאמור בדוחות אלו ואנו מקווים כי סיכום ממצאי הביקורים שערכו אנשי הסנגוריה הציבורית גם בדו"ח הנוכחי, יסייע לגורמים הרלוונטיים במציאת פתרון הולם לטיפול בליקויים הקיימים כיום, ובפרט באותם ליקויים חמורים הדורשים מענה מיידי."

להזכירנו, חלפו כ-3 שנים מאז שנכתב הדו"ח.

ז. מצבו הרפואי של הנאשם

////////////////////////////////////

20. //

21. //

22. //

23. //

ח. עדות מומחי התביעה

////////////////////////////////

24. //

25. ד"ר גפט משמש ראש ענף רפואת אסיר במחלקת הרפואה של שב"ס.

מחוות-דעתו של ד"ר גפט (מת/4) עולה כי "המעקב וההשגחה הרפואיים אחר אסירים במשמורת שב"ס המצויים במצבים רפואיים דומים לזה של הנאשם הנדון יכולים להינתן בכל מתקני הכליאה בשב"ס, בין במתקני הכליאה עצמם ובין בבתי-החולים השונים אליהם מפנה שב"ס לפי הצורך".

וכן: "במידה וייגזר עליו לשאת עונש של ריצוי מאסר בפועל, הנדון ייקלט להערכת מצב במתקן רפואי

מר"ש, בסופה של הערכת המצב תתקבל החלטה על שיבוצו למתקן כליאה ספציפי".

ט. חלופ הזמן

26. כתב האישום הוגש ביולי 2012.

לאחר שמיעת הראיות חל עיכוב קל בהגשת סיכומי ההגנה. הכרעת-הדין התעכבה תחילה בשל ההמתנה להחלטת היועץ המשפטי לממשלה בבקשה לעיכוב הליכים, שהוגשה בתאריך 13.2.2014, והחלטת היועץ המשפטי ניתנה בתאריך 29.1.2015. אח"כ הוגשה בקשה שנייה לעיכוב הליכים בתאריך 28.4.2015 והחלטה ניתנה בתאריך 19.5.2016.

לדאבוני, חל גם עיכוב משמעותי במתן הכרעת הדין וגזר הדין בשל מחלתו של המותב.

לא ניתן, אפוא, להתעלם מחלופ הזמן, ויש לקחת זאת בחשבון בעת הטלת העונש.

י. עברו הפלילי של הנאשם

27. בשונה מהאחרים - יוסף לטין ואברהם אוסקר, שהיו נעדרי עבר פלילי, לנאשם הרשעה קודמת בעבירה של שיבוש הליכי משפט. ב"כ הנאשם גורס כי עברו של מרשו הוא "מינורי בהחלט" (ראה סע' 30 א' לטיעוני ההגנה).

בהרשעתו הקודמת קבע ביהמ"ש המחוזי (בת.פ. 1071/01) שהנאשם סייע לאחר בזיוף ומרמה תמורת רבע מיליון דולר בפרשת הקרקעות של הפטריארך היווני ביהמ"ש העליון (בע.פ. 4354/08 ברוב דעות - כב' השופטים מ. נאור ודנציגר, בניגוד לדעתו החולקת של השופט גרוניס, זיכה את הנאשם מחמת הספק מהעבירות של סיוע למרמה וזיוף, והותיר על כנה את ההרשעה בעבירה של שיבוש מהלכי משפט, שעניינה היה "סימולציה" שעשה הנאשם ברכבו עם מעורבים אחרים ובמהלכה בדה את תיאור החתמת הפטריארך.

י"א. דברי הנאשם

28. הנאשם לא הביע חרטה, והקדיש מרבית דבריו לתיאור מצבו הקשה הבריאותי והמשפחתי.

י"ב. דיון

29. על-פי עקרון ההלימה הקבוע בסע' 40 ב' לחוק העונשין, טענה המאשימה כי מתחם הענישה ההולם

את מעשי הנאשם הוא מאסר בפועל בין 11 ל-16 שנים, מאסר על-תנאי וקנס משמעותי, וזאת ביחס לסכום שנגרע מקופת המדינה, בנוסף לחילוט כסף שנתפס ורכב ברשותו.

ברם, בשל נסיבות אישיות, עתר ב"כ המאשימה כאמור להטיל על הנאשם בין 12 ל-13 שנות מאסר.

30. מושכלת יסוד היא כי מלאכת גזר-הדין מורכבת ממספר נדבכים:

בשלב הראשון בוחן בית-המשפט את העבירות בהן הורשע הנאשם, אם הן מהוות אירוע אחד או אירועים נפרדים. בענייננו מדובר בעבירות רבות, אך אלו מהוות מסכת עבריינית אחת, ועל-כן אתייחס למעשיו של הנאשם כאל אירוע אחד.

בשלב השני בית-המשפט קובע את מתחם העונש הראוי לפי עיקרון ההלימה, תוך התחשבות בערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם.

בית-המשפט מתחשב בנסיבות המשפיעות על חומרת העבירה ואשמו של הנאשם - התכנון שקדם למעשה; חלקו היחסי של הנאשם בביצוע המעשה; הנזק הצפוי להיגרם כתוצאה מהעבירה; והסיבות שהביאו לביצוע המעשה.

בענייננו, מדובר בעבירות מתוכננות ושיטתיות. חלקו של הנאשם בביצוע העבירות משמעותי ובסיסו בתאוות בצע שגרמה נזק עצום לקופת המדינה.

הנאשם פגע בערך החברתי של שוויון בנטל המיסים המאפשר פעילות הרשויות וצרכי החברה.

הנאשם אף פגע בערך החברתי המוגן על-ידי חוק איסור עשיית פעולה ברכוש אסור, וכן פגע באמון הציבור ברשויות המס.

בשלב השלישי בוחן בית-המשפט נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה (סע' 40 א, סע' 40א לחוק העונשין), כגון: גילו של הנאשם, הפגיעה במשפחתו, והנזק שנגרם לה, מאמצי הנאשם לתקן את המעוות, שיתוף הפעולה שלו עם רשויות החוק, תרומתו לחברה, חלוקה הזמן מעת ביצוע העבירה ועברו הפלילי של נאשם או העדרו.

//////

31. אקדים ואציין כי המעשים נשוא התיק דנן הינם כה חמורים והפגיעה בקופה הציבורית היא כה קשה, עד כי קשה לגזור גזירה שווה בין מקרים אחרים בהלכה הפסוקה לפרשה זו.

ברם, ניתן לגזור גזירה שווה מעונשי המעורבים האחרים, וזאת בהתאמה לחלקו של כל אחד מהם.

עוד יש לזכור כי, אין עסקינן במי שביצע עבירה במעידה חד-פעמית, אלא במי שנטל חלק פעיל בתוכנית עבריינית להונאת מס רחבת היקף בסכומים עצומים, וזאת לאחר תכנון ובאופן שיטתי.

הכסף שנגרע מהקופה הציבורית כתוצאה ממעשי הנאשם לא הושב.

הנאשם לא הביע חרטה ועל-אף שיכול היה לעצור את פעילותו בכל רגע נתון - לא עשה כן.

32. טענת ההגנה כי הנאשם היה "איש קש" בלבד או "קוף" נדחתה בהכרעת-הדין. הנאשם הוא איש ממולח וערמומי, שידע לשטות בחוקריו תקופה לא קצרה.

אני דוחה גם את טענת ההגנה כי הרווח היחיד של הנאשם הסתכם בסכום של כמיליון ומחצה ₪, ובניכוי הוצאות נותר בידיו סך של כ-165,000 ₪. בסופו של יום הודה הנאשם בעדותו בסכום שצוין לעיל, וזאת לאחר שהכחיש קבלת סכומי כסף בכלל. להזכירנו, שסכומי הכסף העצומים שעברו תחת ידיו איפשרו לו לקחת לכיסיו סכומים גדולים הרבה יותר.

33. באשר לאחרים - אוסקר, שהודה הן בחקירותיו והן בבית-המשפט והביע חרטה וכן הביע הסכמה כי יחולט מרכושו סך של 8 מיליון ₪, הגיע להסדר טיעון עם התביעה בעקבותיו, נדון לשש שנות מאסר, 30 חודשי מאסר על-תנאי וקנס כספי בסך 400,000 ₪. כמו כן ניתן צו חילוט לסכום של 8 מיליון ₪. (ת"פ 19755-07-12 מ"י נ' אברהם אוסקר ואוסקר אנרגיה בע"מ (פורסם במאגרים 31.05.2010)).

יניב קרנש נדון במסגרת הסדר טיעון ל-10 שנות מאסר, 36 חודשי מ"ת, קנס בסך 600,000 ₪ וחילוט 10 מיליון ₪ מרכושו.

יוסף לטין נדון על-ידי בית-משפט השלום ת"א ל-3 חודשים, ובערעור שהוגש על-ידי המדינה הוגדל עונשו ל-3 שנות מאסר, וזאת תוך התחשבות במצבו הנפשי בהיותו סכיזופרן פרנואידי שחווה ניסיון אובדני, ובכך שבית-המשפט לערעורים אינו ממצה את הדין.

חלקם של יניב ואוסקר גדול מזה של הנאשם אלא שהם הגיעו להסדר טיעון, הודו, הביעו חרטה וחולט סכום כסף גדול מרכושם.

בתארו את יוסף לטין קבע בית-המשפט המחוזי (ע.פ. 51807-12-15 רשות המיסים - מע"מ נ' יוסף לטין, פורסם במאגרים 09.03.2016) כי המשיב היה "חלק מאותם 'גלגלי שיניים' שהפעילו את כל המנגנון העצום שיצר בסופו של יום את הגזילה מאוצר המדינה... אלמלא מעשיו לא היה ניתן להשלים את המרמות".

דבר דומה ניתן לומר גם על הנאשם שבפניי, אלא שהנאשם בע"ה אינו חולה נפש אלא רודף בצע.

קביעת מתחם העונש ההולם

י"ג

34. עבירות המס חותרות כאמור, תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס ובענייננו הן בוצעו באופן שיטתי, וראוי שהענישה תשמש הרתעה.

בת.פ. (בימ"ש שלום ת"א) 3983/97 ו-6412/98 מדינת ישראל נ' מאיר ויצחק עיני ואח' (פורסם במאגרים 21.10.2002), הטיל מותב זה על נאשם שהיקף עבירות המס שביצע באמצעות חשבוניות פיקטיביות הגיע ל-100 מיליון ₪ - 9 שנות מאסר בפועל ועל אחיו, שהיקף עבירותיו הגיע ל-50 מיליון ₪ - 6 שנות מאסר.

בית-המשפט העליון אישר הענישה של 9 שנות מאסר, והגדיל עונשו של האח ל-7 שנות מאסר.

35. //

השאלה השנויה במחלוקת היא, אם שליחתו לעונש מאסר מאחורי סורג ובריא כמתחייב מביצוע העבירות שעבר, תקצר את תוחלת חייו, וזאת נוכח מצבה של המערכת החיסונית שלו ותנאי המאסר בשב"ס.

בע"פ 5669/14 לופליאנסקי נ' מ"י (פורסם במאגרים), החליט בית המשפט העליון להימנע מהטלת עונש מאסר בפועל על לופליאנסקי לאחר שהשתכנע, כי שליחתו למאסר בפועל תקצר בצורה ניכרת את חייו (ראו שם, פסקה 220 לפסק הדין).

בית-המשפט העליון התרשם מחוות-דעת מקצועית ומנומקת של פרופ' דינה בן-יהודה, מנהלת אגף ההמטולוגיה של בית-החולים הדסה, שלפיה שהייתו של אורי לופליאנסקי במאסר תביא לחשיפתו לזיהומים רבים, להרעה במצבו הבריאותי ולקיצור תוחלת חייו באופן ממשי.

יוער, כי לא כל מחלה ולא כל מצב רפואי קשה פוטר מעונש מאסר.

בע"פ 1076/16 חיים כהן נ' מ"י (פורסם במאגרים 11.2.2016) (ניתן כחודשיים לאחר פס"ד לופליאנסקי), קבע בית המשפט העליון: **"הנחת המוצא היא שגורמי הרפואה בשירות בתי הסוהר ערוכים לטפל באסירים במצבים רפואיים שונים, כולל מצבים רפואיים שאינם פשוטים, ... הוא שהאסיר יקבל את הטיפול הרפואי לו הוא נזקק בין כותלי בית הסוהר."**

הנחה זו מוצאת לה ביסוס בעדותו של ראש ענף רפואת האסיר במחלקת רפואה בנציבות שב"ס - דר' גפן ליאונד.

פסק-הדין ניתן לאחר פסק-הדין בעניין לופליאנסקי ומאבחן אותו בכך **"שההכרעה בעניין לופליאנסקי נעשתה על רקע הנסיבות המיוחדות של אותו מקרה"**.

למסקנה דומה לפיה אין לפטור מעונש מאסר הגיע בית-המשפט העליון ברע"פ 2844/16 מאיר ביאלה נ' מ"י (פורסם במאגרים 13.04.2016), פסק-דין שניתן אף הוא לאחר פסק-דין לופליאנסקי.

36. //

37. התרשמתי שמצבו הרפואי של הנאשם הוא כזה, ששירות בתי-הסוהר ערוך ליתן לו כל טיפול

רפואי שיזדקק לו. לא שוכנעתי כי מצבו הבריאותי של הנאשם מצביע על סכנה מוחשית לחייו. ובלשונו של פרופ' לוגסי: "אנו יודעים את מידת הנוגדנים שלו ונגיב ונטפל אם צריך".

השתכנעתי איפוא שהנאשם החולה ב////, מסוגל לשהות בתנאי כליאה, ותנאי הכליאה לא יובילו לקיצור תוחלת חייו.

נסיבות המעשים במקרה דנן מצדיקות העמדת העונש ההולם בין 5 עד 12 שנים.

בעת הטלת גזר-הדין יילקח בחשבון מצבו הבריאותי של הנאשם, חלוף הזמן מאז הגשת כתב האישום, גילו, עדויות האופי בדבר תרומתו לחברה ומתן חסד לזולת, ואף העובדה כי שהותו בבית-הסוהר בגין מחלתו תהיה קשה לו לעומת אסירים בריאים.

38. לפי תיקון 113 לחוק העונשין, המבנה את שיקול הדעת השיפוטי בענישה, מצבו הרפואי של נאשם נשקל במסגרת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. מדובר ברכיב המשפיע על גזירת העונש בתוך מתחם העונש ההולם.

סיכום של דבר:

39. אני מטילה על הנאשם העונשים כדלקמן:

א. חמש שנות מאסר בניכוי ימי מעצרו.

ב. 15 חודשי מאסר על-תנאי, והתנאי הוא שהוא לא יעבור עבירה מהעבירות בהן הורשע תוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר.

ג. קנס בסך ₪ 400,000 או שנת מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים בני 40,000 ₪ כל אחד החל מתאריך 1.5.2017.

ד. אני מורה על חילוט רכב מסוג מרצדס נושא מס' רישוי 98-857-68 הרשום על-שם אמו של הנאשם, וכן יחולט סך 13,000 ₪ שנתפסו ברשותו בעת מעצרו.

אינני מטילה עונש על נאשמת 2, שאיננה פעילה.

הודע לנאשם על זכותו לערער לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ז שבט תשע"ז, 13 פברואר 2017, בנוכחות הנאשם וב"כ הצדדים.

**יהודית אמסטרדם,
שופטת**